

men derpaa, at jeg er sendt her til Rigsdagen for efter min Overbevisning at forsvare, hvad der rører sig og lever ikke alene hos mig selv, men ogsaa i den Befolkning, der har sendt mig herind. Dette er, hvad jeg har at svare paa de Bemærkninger, der fra de to Herrer's Side ere rettede imod mig, og jeg skal nu ikke trætte den ærede Forsamling videre.

Ordføreren: Det kan ikke være min Opgave paa dette Standpunkt af Forhandlingerne at forsøge paa, ligesaa tidt som jeg, om jeg vilde forsøge derpaa, vilde kunne formaa det, at give Svar paa hele den Række Betragtninger og alle de enkelte Udtalelser, som ere komne frem imod Flertallets og for Mindretallets Forslag; men jeg tror dog, at det, inden Forhandlingerne sluttet, er min Pligt at berøre enkelte af de Ting, som saaledes ere fremkomne. Jeg skal da henlede Opmærksomheden paa, at de Talere og deriblandt den ærede Minister, som ere dragne tilfælts imod Flertallet, væsentlig have dvælet ved to Hovedbetragtninger, nemlig dels den, at der med Mindretallets Forslag skulde være saadanne Fordelle forbundne, at det vilde være høist urigtigt, for ikke at sige utafnemmeligt endogsaa fra Flertallets Side, at man ikke vilde modtage det, og dels den, at der omvendt ved Flertallets Forslag skulde klæbe saadanne Mangler, at Thinget, om jeg maa bruge det Udtryk, ikke kunde være bekjendt at sende det fra sig og ind til det andet Thing. Jeg skal nu med et Par Ord berøre, at jeg dog ikke tror, at de væsentligste af de Betragtninger, som i saa Henseende ere fremkomne, kunne staa deres Prøve. Jeg har allerede fremhævet, og skal altsaa ikke videre dvæle derved, at der er en Indrømmelse, som jeg sætter Pris paa, i Mindretallets Forslag, nemlig Medlæggelsen af to Klasser, ikke fordi jeg derved vil udtale, at jeg ikke tilfulde erkjender, at den Tanke, paa hvilken Medlæggelsen af de 4 nederste Klasser i den lærde Skole er grundet, og som jeg ikke nu skal vende tilbage til, fornemlig fordi den er bleven forsvaret saa grundigt og saa smukt netop fra et af Mindretallets Medlemmer, at jeg

paa ingen Maade kan gjøre det bedre, maa have Fremtiden for sig, men fordi jeg desuagtet maa vedkjende mig som min Mening, at der paa dette Punkt er gjort en Indrømmelse, der maa anerkjendes, idet Medlæggelsen af disse Klasser jo dog er en Forberedelse, og fra Flertallets Side fornuftigvis kan og bør betragtes som en Forberedelse til senere at naa det andet og større Maal. Men hvad jeg har imod det Forslag, som her foreligger fra det ærede Mindretal, og hvad jeg tror vilde have været frugtbare i denne Sag end de mange Indvendinger, man har bragt frem, det er det, at man ogsaa paa andre Punkter kunde have forsøgt at komme Flertallets Tanker imøde. Jeg tror ikke heller, at det er holdbart, naar den ærede Minister nylig henviste til, at han tidligere baade som Medlem af Folkethinget og som Minister har formaaget at mægle heldigt, naar det dog er en Kjendsgjerning, at han hidtil ikke i denne Sag har gjort noget Forsøg i den Retning. Jeg skal nu vende mig til enkelte andre Punkter. Man har sagt, at vi ved Forslaget om en Fordeling af Skolen opnaaede, at den forskjelligte Begavelse og den forskjellige Aandsretning, som giver sig tilkjende igjennem de forskjellige Videnskaber, herefter kan faa Plads i Skolen paa den Maade, at begge Retninger, baade den mathematisk og den sproglige, kunne føre til at blive Student. Ja, mine Herrer, dette kan være sandt nok, men det er et stort Spørgsmaal, om den Fordel, der herved opnaas, i Virkeligheden er synderlig stor, naar vi huske paa, at dette kun sker derved, at der samtidig dermed gives en Benægtelse af, at den tredie Side af Aandslivet, som vi af Flertallet særlig have forsvaret, ogsaa kommer til sin Ret. Sandheden er jo nemlig den, mine Herrer, at vi hele Tiden have krævet, ikke at nogen af de andre Retninger skulde skydes tilside, men at den Uddannelse, der kan erhverves igjennem Studiet af vort eget Sprog, igjennem Studiet af vore egne Aandsfrembringelser og igjennem Studiet af den nyere Tid's Historie, hele det Kulturtrin, paa hvilket Menneskene nu staa og hele den Udvikling, hvortil man gjennem Aarhundredernes Løb er kom-